

Ammatillinen työväenliike Canadassa

Vaikka ammatillinen työväenliike Canadassa on jo useita vuosikymmeniä vanhaa, on se siitä huolimatta vielä verrattain heikkoa. Syynä siihen ovat maan kehittymättömät taloudelliset olosuhteet. Vuonna 1915 hallituksen tilastojen mukaan kuului maan ammattijärjestöihin 144,000 työläistä. Nykyisin lienee järjestyneiden työläisten luku 135,000 seutuvilla. Niin kauan kuin Euroopan sota kestää, tulee järjestöjen jäsenmäärä jatkuvasti vähenemään. Yhtenä vähentäjänä on työläisten armeijaan yhtyminen ja toisena maastamuutto, joka on huomattavasti lisääntynyt senjällestä kun työväestöä alkoi uhata pakollinen sotapalvelus. Toiselta puolelta järjestöt, sotatilan vallitessa, eivät ole voineet tehdä kyllin voimakasta järjestämistyötä, vaikka siihen kuluva vuoden ajalla olisi ollut hyvinkin otollisia tilaisuuksia. Sanomalehti- ja puhesensuuri sekä erinäisten työläisjoukkojen sotailain alaisiksi saattaminen ovat olleet vakavina esteinä järjestämistyölle.

Vuotena 1915 näistä 144,000 ammatillisesti järjestyneistä työläisistä oli 27.9% rautatieläisiä, 14.2% rakennustyöläisiä, 12.1% muita ammattilaisia ja sekatyöläisiä, 9.6% kaivos- ja murtimeutyöläisiä, 8.7% palvelijoita ja huvittelupaikkojen työläisiä, 8.5% metallityöläisiä, 6.6% vaate- ja kenkätyöläisiä, 6.3% merimiehiä ja muita kuletustyöläisiä ja 4.9% kirjapainotyöläisiä.

* * *

Vuotena 1915 järjestyneistä työläisistä kuului 71,419 Canadan

ammattiunionioiden liittoon (Canadian Trades and Labor Congress). Kuluvana vuotena Labor Congressin jäsenmäärä on ollut 66,573. Rautatieläiset, jotka muodostavat suurimman yksityisen järjestyneen työväestön ryhmän, eivät kuulu Canadian Trades and Labor Congressiin enempää kuin Yhdysvalloissa American Federation of Laboriin ja rapparien järjestöt ovat myös näihin asti olleet erossa, mutta nykyään ne puuhaavat yhtymistä. Jällellä olevat Labor Congressiin kuulumattomat järjestöt ovat luonteeltaan joko kansallisia tai uskonnollisia ja kokonsakin puolesta ne ovat vähäpätöisiä.

Ilman vähintäkään epäilystä voidaan sanoa, että Canadian Trades and Labor Congressi on Canadan työväenluokkaa edustava järjestö ja samalla se edustaa Canadan työväenliikkeen terveintä ja edistysmielisintä osaa. on se perustus, jolle Canadan työväestön vallankumouksellinen luokkaliike tulevaisuudessa rakentuu. Niissä työväenjärjestöissä, jotka Trades and Labor järjestön muodostavat, on vielä paljon vanhanaikaista ammattijärjestöläisyyttä, puhtaan ja pelkän ammattiunionismin kannattajia, mutta huomattavan suuri enemmistö on terveen edistysmielistä. Voipipa sanoa, että järjestö aatteineen vastaa maan kehitystasoa, ei ole edellä siitä, mutta ei myös sanottavasti jälessäkään.

Työväenjärjestö, joka asettuu suvaitsevalle kannalle vallitseviin oloihin nähden, ei ole terve ja elinvoimainen. Työväenjärjestön ollaksensa edistytvä, täytyy

arvostella ei ainoastaan porvarillista hallitusta, mutta, ja ennenkaikkea, porvarillista yhteiskuntajärjestelmää ja tarjota sen tilalle oma rakentava yhteiskuntaoppinsa. Canadian trades and Labor Congressi on tällainen porvarillista yhteiskuntaa arvosteleva järjestö. Olisi liioittelua sanoa sitä täydelliseksi tässä suhteessa, sillä sitä se ei ole likimainkaan. Canadian taloudellinen elämäkään ei ole vielä täydellisesti kapitalistisesti kehittynyt. Voidaan sanoa, että teollisuuden kehitys on siellä vasta alussaan. Nykyaikaista proletariaattia on ollut suuremmissa määrässä vasta muutamana vuosikymmenen ajan. Vielä nytkin on olemassa maakuntia, joissa kehittynyttä tehdasteollisuutta ja sen mukana kehittyvää teollisuustyöväestöä on vielä sangen vähän. Tällaisessa asemassa ovat merenrantamaakunnat Nova Scotia, New Brunswick ja Prince Edward Island. Tällaisten olosuhteiden vallitessa ei ole ihmeteltävää, että työväenliike ei ole täydellistä, aatteiltaan riittävässä määrässä vallankumouksellista; se voisi olla paljo taantumuksellisempakin. Kun vertaillaan Canadian Trades and Labor Congressin ja American Federation of Laborin lausuntoja erinäisistä yhteiskunnallisista kysymyksistä toisiinsa, t. s. näiden järjestöjen virallisia kantoja, niin huomataan ensisijain tunnetun olevan paljon edellä luokkatietoisuudessa, vaikka Yhdysvallat ovat sanomattoman paljon edellä Canadaa taloudellisessa kehityksessä.

Trades and Labor kongressin viimeinen konventsioni, joka pidettiin kuluvan vuoden syyskuun loppupuolella Torontossa, Onta-

riossa, oli monessa suhteessa merkillepantavin ja arvokkain Canadian työväenliikkeen historiassa. Sen merkittävyys ja arvokkuus ei ole yksinomaan vain siinä, että se oli edustajalukunsa puolesta suurin, mutta sen merkittävyys on niissä päätöksissä, jotka siellä tehtiin ja siinä hengessä, joka siellä vallitsi.

Kun otetaan huomioon Englannissa aina viime vuosiin saakka vallinnut ja Yhdysvalloissa yhä edelleenkin vallitseva katse, että järjestyneen työväestön on pysyttävä erossa poliitikasta, niin jo yksistään se päätös, jossa työväenluokan itsenäinen poliitikka tunnustetaan välttämättömäksi ja luodaan tavaltaan alku itsenäiselle työväenpuolueelle, joka tulisi olemaan järjestyneen työväestön tarpeiden ja vaatimusten ajajana poliittisella alalla, on tekevä vallankumouksen järjestön menettelyta-voissa. Trades and Labor Congressi, samoin kuin American Federation of Labor'ikin, on tähänkin asti ollut lainsäädäntäjärjestö, jonka kautta ja avulla järjestyneet työläiset ovat koettaneet saada työväenluokkaa hyödyttäviä lakeja. Ne keinot, joilla noita lakeja on koetettu saada, ovat: porvaripoliitikkojen rukouksellinen ja jonkunlaisen painostuksen harjottaminen porvarillisiin lainsäätäjiin. Jokainen vähänkin Yhdysvaltain ja Canadian yhteiskunnallisia oloja tunteva henkilö tietää, että tämä toiminta on ollut tuloksetonta. Menneeltä ajalta saadut kokemukset ja ne iskut, joita Canadian työväestö on erikoisesti sota-aikana saanut, avasivat järjestyneen työväestön silmät näkemään, että taloudellisen toiminnan rinnalla tarvitaan myös poliittinen liike,

ei yksistään työväenluokan kumousliikkeenä, mutta myös tämänpäiväisten tarpeiden tyydyttäjänä.

Toinen tärkeä, tai oikeammin kaikkein tärkein päätös on se, jossa kannatetaan hallituksen omistusoikeutta rautateihin, kaivantoihin, tehtaisiin, jauhomylyihin, teurastamoihin j. n. e. Tämänkin päätöksen syntymiseen oli vaikuttamassa sota-aika. Canada lienee ainoa sotaikäyvä maa, jossa sodan ajalla ei ole edes yritettykään asettaa rajoja omistavan luokan harjottamalle riistolle. Seurauksena siitä on ollut ennekuulumaton elintarpeilla keinottelemine ja elinkustannusten kohoaminen. Kun työläisten palkat toiselta puolen eivät ole voineet kohota vastaavassa määrässä, elinkustannusten kohoaminen on merkinnyt työväenluokan elintason huomattavaa alenemista. Tämä saattoi työläiset käsittämään ja avoimesti julistamaan, että asiointilaa ei voida muuten korjata kuin hallituksen omistuksen kautta. Toiselta puolen tähän päätökseen sisältyy yhteisomistuksen periaatteen, sosialistisen yhteiskuntaopin, tunnustaminen. Se ei ilmene niinkään päätöksen sanamuodossa kuin niissä keskusteluissa ja väittelyissä, joita konventionissa tästä asiasta käytettiin. Huomattavan suuri enemmistö edustajista näytti käsittävän, että työväenluokkaa ei vapauteta porvarillista järjestelmää paikkaamalla, sen huutavampia epäkohtia korjaamalla, mutta se vapautus saavutetaan vain muuttamalla omistussuhteet toisenlaisiksi.

Vähemmän arvoisia eivät ole nekään päätökset, joissa tuomitaan pakollinen asevelvollisuus

ja miespuolisen väestön registreeraus ja lausutaan Canadan järjestyneen työväestön kanta sotaan nähden. Konventionissa ei ilmennyt pienintäkään vihamielisyyden osotusta vihollismaiden työläisiä kohtaan. American Federation of Laborin esitys työväen rauhankonferenssin pitämisestä samalla ajalla ja samassa paikassa, missä survaltojen diplomaatit kokoontuvat rauhasta neuvottelemaan, hyväksyttiin aivan yksimielisesti, vaikka Englannin ammattiuurioiden kongressi oli esityksen juuri vähäistä enemmän tavallaan hylännyt sillä perusteella kuin englantilaisten työläisten olisi tässä konferenssissa pitänyt olla yhteistoiminnassa saksalaisten työläisten kanssa. Monet edustajista puheessaan pelkäämättä lausuvat, että saksalaiset eivät ole canadalaisten enempää kuin englantilaistenkaan työläisten vihollisia. Todelliset työväenluokan viholliset, kapitalistit, asuvat kunkin maan rajojen sisällä.

Päätökset, joilla kannatetaan minimipalkan, maksimityöpäivän laeilla määräämistä, vaaditaan vanhuus-, työttömyys- ja sairausvakuutusta työläisille ja eläkettä leskiksi jääneille työläisäideille, kaikki merkitsevät jyrkkää poikkeamista tähän asti vallinneesta kannasta. Ne kaikki merkitsevät edistystä, kehitystä oikeaan suuntaan. Suurimerkityksellinen seikka on myös se, että järjestön virkoihin valittiin maan tunnetuimmat sosialistit. Se ainakin epäsuorasti osottaa niiden aatteiden tunnustamista, joita nämä miehet ajavat.

* * *

Henkilöille, joiden suurimpana elämäntehtävänä on työväenjouk-

kojen valistaminen ja järjestäminen ja joiden valtavain toivo on, että luokkatietoinen työväenliike edistyisi, konventsiوني oli ilon ja rohkaisun tuoja. Se vahvisti horjunuttakin uskoa työväenluokan heräämiseen, valistumiseen, järjestymiseen ja lopulliseen valtaan nousuun. Konventsiوني oli tällainen rohkaisuntuoja sitäkin suuremmalla syyllä kun se pidettiin ajalla, jolloin edistyneempien maiden edistyneimmät työväenjärjestöt näyttivät luopuneen aatteistaan "kansallisen yhtenäisyyden" nimessä, ajalla, jolloin monet, ennen niin rohkeat ja tarmokkaat työväenluokan esitajit saarnaavat luokkarauhaa työväenluokan ja kapitalistiluokan välille.

Kun vertaa Canadian ammattiunionistien konventsionia vähäistä ennen pidettyyn Englannin ammattiunionistien konventsioniin, niin niiden välillä huomaa suuren eroavaisuuden. Englannin unionistien konventsionissa "luokkarauhan" nimessä vältettiin kaikkea arvostelusta. Sa-

notaankin, että konventsiوني juuri tämän arvostelun puutteen tähden oli vähämerkityksellinen. Sillä ei katsota olleen sitä vaikutusta brittiläiseen yhteiskuntaelämään kuin aikaisemmillä konventsioneilla on ollut.

Canadian työläiset eivät säästäneet arvostelua. He tekivät sen hartaasti, kohdistivat sen hallitukseen ja siihen järjestelmään, jota hallitus pystyssäpitää. Ja heillä oli tarjottavana jotakin arvostelemansa sijalle. Kaikki ei liene julkitullut kaikkia tyydyttävän tietoisesti. Paljon lienee ollut vaistomaistakin joukossa. Mutta varmaa on, että Canadian työläisten konventsionilla, sen päätöksillä, on valtavampi vaikutus canadalaiseen elämään kuin englantilaisten konventsionilla heidän maansa asioihin. Ja mikä parhainta, Canadian ammattijärjestöjen konventsiوني varmasti herättää työläisissä luottamusta järjestymiseen, sillä on herättävä ja koova vaikutus työväenluokkaan. Luutuneisuutta siellä ei ollut.

Y. M.

